

STRATEGIE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE 2006 - 2020

zkrácená verze

 která je součástí pilotního projektu ČR:
„Podpora při přípravě strategie udržitelného rozvoje ve vybraných krajích České republiky,“
 jenž byl řešen pod záštitou
Rozvojového programu Organizace spojených národů (UNDP OSN),
Ministerstva životního prostředí České republiky,
Ministerstva pro místní rozvoj České republiky
 a byl spolufinancován
ze Státního fondu životního prostředí České republiky
 a z rozpočtu Libereckého kraje.

Obsah

zkráceného znění SUR LK 2006-2020 po zapracování připomínek

Obsah	2
1. Úvod.....	3
2. Vazba SUR LK na požadavky EU, strategie, operační programy a legislativu ČR	5
3. Přehled hlavních výstupů z provedených analýz a průzkumů UR v LK.....	10
4. SWOT analýza udržitelného rozvoje Libereckého kraje	13
5. Vize pro Liberecký kraj	19
6. Seznam priorit, strategických cílů a indikátorů.....	20
7. Doporučení pro realizaci strategie	32

1. Úvod

Projektová rada pilotního projektu ČR: „Podpora při přípravě strategie udržitelného rozvoje ve vybraných krajích České republiky“

<i>JUDr. Jiří Hlaváček</i>	ředitel Odboru strategií Ministerstva životního prostředí ČR (Národní projektový ředitel)
<i>Ing. Jiří Vlk</i>	ředitel Odboru regionálního rozvoje Ministerstva pro místní rozvoj ČR
<i>PhDr. Zuzana Hlavičková</i>	Rozvojový program Organizace spojených národů (UNDP OSN)
<i>RNDr. Štěpán Hřebík</i>	projektový manager, Ústav pro ekopolitiku, o.p.s.
<i>RNDr. Zuzana Kadlecová</i>	Odbor regionálního rozvoje KÚ Ústeckého kraje
<i>RNDr. Jiřina Vargová</i>	Odbor hospodářského a regionálního rozvoje KÚ Libereckého kraje

Zpracovatel Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje 2006-2020

Ústav pro ekopolitiku, o.p.s. Praha

statutární zástupce:

kontaktní údaje zpracovatele:

Mgr. Tomáš Gremlica

Ústav pro ekopolitiku, o.p.s.

Hradební 3, 110 00 Praha 1

tel./fax: +420 224 826 593

e-mail: iep@ecn.cz

www: <http://www.ekopolitika.cz>

Spolupracující odborné organizace:

Agentura regionálního rozvoje NISA s.r.o. Liberec

M.I. Marketing Informace Praha

Odborná pracovní skupina UR Libereckého kraje byla schválena a jmenována RK, coby konzultační a poradní orgán pro zpracování SUR LK.

Zpracování SUR LK probíhalo participativně a konsensuálně v rámci odborné pracovní skupiny tvořené zástupci odborných a resortních skupin v LK. Odborná pracovní skupina dohlížela na všechny fáze zpracování a poskytovala připomínky a doporučení zpracovatelskému týmu.

Zpracovatel Hodnocení vlivů SUR LK 2006-2020 na životní prostředí

Regionální environmentální centrum pro střední a východní Evropu Praha

odborný zpracovatel:

kontaktní údaje zpracovatele:

Mgr. Martin Smutný

REC ČR

Senovážná 2, 110 00 Praha 1

tel./fax: +420 224 222 843

e-mail: martin.smutny@reccr.cz

www: <http://www.reccr.cz>

Spolupracující odborné organizace:

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR Praha - vliv na lokality soustavy NATURA 2000

Oponentné posudky SUR LK 2006-2020

Fakulta humanitních studií University Karlovy Praha

odborní zpracovatelé: PhDr. Ivan Rynda
PeaDr. Tomáš Hák, PhD.
kontaktní údaje zpracovatele: FHS UK
U Kříže 8, 158 00 Praha 5
tel./fax: +420 251 080 111
e-mail: ivan.rynda@czp.cuni.cz

Katedra geografie Pedagogické fakulty Technické university Liberec

odborný zpracovatel: RNDr. Václav Poštolka
kontaktní údaje zpracovatele: TUL
Voroněžská 13, 460 01 Liberec 1
tel./fax: +420 485 352 311
e-mail: vaclav.postolka@vslib.cz

Konzultace z hlediska strategického plánování

AD Vision

odborný konzultant: Ing. Dalimil Vítek
kontaktní údaje: AD Vision s.r.o.
Novodvorská 1010/14, 142 01 Praha 4
tel./fax: +420 271 735 147
e-mail: dali@advision.cz

Ekonomická expertýza SUR LK 2006-2020

EUREDA

konsorcium zástupců VŠE Praha, Hospodářských fakult MU Brno a JEP Ústí n. L.

odborný konzultant: Doc.Ing.Zdeněk Štěpánek, CSc.
Prof.Ing. Petr Němeček, DrSc.
Ing. Antonín Moravec, Ph.D.
kontaktní údaje: EUREDA
Okružní 2338, 470 01 Česká Lípa
tel./fax: +420 475 284 730
e-mail: moravec@fse.ujep.cz

Koordinátor prací + shrnutí hlavních výstupů a závěrů z tvorby SUR LK 2006-2020

Odbor hospodářského a regionálního rozvoje KÚ Libereckého kraje

odborný garant: RNDr. Jiřina Vargová
kontaktní údaje zpracovatele: OHRR KÚLK
U Jezu 624/2a, 461 80 Liberec 2
tel./fax: +420 485 226 111
e-mail: rozvoj@kraj-lbc.cz
www: <http://www.kraj-lbc.cz>

2. Vazba SUR LK na požadavky EU, strategie, operační programy a legislativu ČR

Definice udržitelného rozvoje:

„Udržitelný rozvoj je takový rozvoj, který zajistí potřeby současných generací, aniž by bylo ohroženo splnění potřeb generací příštích a aniž by se to dělo na úkor jiných národů.“
(Brundtlandová, G., H., et al. 1987)

Principy udržitelného rozvoje (nejčastěji používané při charakteristice UR):

<i>Propojení základních oblastí života</i>	ekonomika, společnost, životní prostředí
<i>Dlouhodobá perspektiva</i>	strategické plánování se zvažováním dopadů realizovaných aktivit
<i>Kapacita životního prostředí je omezená</i>	nejen z hlediska zdrojů, ale i znečištění
<i>Předběžná opatrnost</i>	důsledky ne všech našich činností jsou vždy známy, je na místě být opatrný
<i>Prevence</i>	je efektivnější než následné řešení dopadů
<i>Kvalita života</i>	má rozměr nejen materiální, ale také zdravotní, společenský, etický, estetický, duchovní, kulturní, atd.
<i>Sociální spravedlnost</i>	příležitosti i zodpovědnosti by měly být děleny mezi země, regiony i mezi rozdílné sociální skupiny. Chudoba je ohrožující faktor UR
<i>Zohlednění vztahu „lokální - globální“</i>	činnosti na místní úrovni ovlivňují problémy na úrovni globální
<i>Vnitrogenační a mezigenační odpovědnost</i>	zabezpečení národnostní, rasové i jiné rovnosti, respektování práv všech současných i budoucích generací na zdravé prostředí a sociální spravedlnost
<i>Demokratické procesy</i>	zapojování veřejnosti do rozhodovacích procesů od počátečních fází, usnadňuje obecnou podporu pro realizaci

Stručný souhrn významných mezníků kodifikace UR na mezinárodní, evropské a republikové úrovni:

1987

Světová komise pro ŽP vydává zprávu „Naše společná budoucnost“ - pojem UR se stává běžným odborným termínem pro budoucí rozvoj světového společenství.

1992, Rio de Janeiro

Konference OSN - vláda ČSFR se přihlásila k závěrům.

březen 2000, Lisabon

Summit Evropské rady - Lisabonská strategie „Státy EU se stanou do roku 2010 nejkonkurenceschopnější a nejdynamičtější znalostní ekonomikou, schopnou udržitelného růstu, s více a lepšími pracovními místy.“

prosinec 2000, Nice

Summit Evropské rady - posílení Lisabonské strategie o sociální oblast „Státy EU se stanou do roku 2010 nejkonkurenceschopnější a nejdynamičtější znalostní ekonomikou, schopnou udržitelného růstu, s více a lepšími pracovními místy, s více posílenou sociální soudržností.“

červen 2001, Göteborg

Summit Evropské rady - posílení Lisabonské strategie o oblast životního prostředí - schválení Strategie udržitelného rozvoje pro EU = „Cesta k vyššímu hospodářskému růstu, plné zaměstnanosti a k lepším životním podmínkám.“

Hlavní snahou Lisabonské strategie je naplnění evropské vize budoucnosti, jejíž podstatou je modernizace hospodářství EU při zachování jejího specifického sociálního modelu a životního prostředí.

Hlavní cíle Lisabonské strategie:

- více práce, kvalitnější zaměstnání
- hospodářská prosperita
- větší možnosti se vzdělávat
- nové příležitosti pro malé a střední podnikání
- podpora investic do vědy a výzkumu
- sociální soudržnost
- zdravé životní prostředí

Tři pilíře UR jsou v Lisabonské strategii rozděleny do oblastí:

- hospodářské
- sociální
- životní prostředí

2002, Johannesburg

Světový summit o udržitelném rozvoji - vláda ČR se zavázala realizovat kroky vedoucí k UR obsažené v závěrečných dokumentech a programovým prohlášením definovala snahu o realizaci zásad udržitelného rozvoje.

2003, Brusel

Summit Evropské rady - Přizvání a vstup ČR do EU, tzn. ČR se zavázala respektovat politiku EU, včetně rozvojových trendů s aspekty UR.

2003

Zapojení ČR do procesu naplňování Lisabonské strategie - kde dle programového prohlášení Vlády ČR (usnesení č. 282) hrají v tomto směru klíčovou roli:

- zřízení Rady vlády pro udržitelný rozvoj - usnesení vlády č.778 ze dne 30.7. 2003
- *Strategie rozvoje lidských zdrojů ČR* - schválena usnesením vlády č.210 ze dne 3.3. 2003
- *Strategie udržitelného rozvoje ČR* - schválena usnesením vlády č.1242 ze dne 8.12. 2004
- *Strategie hospodářského růstu ČR* - schválena usnesením vlády č.1500 ze dne 16.11. 2005
- Následné zpracování *Národního programu reform 2005-2008, Národního rozvojového plánu ČR 2007-2013 jehož hlavní body jsou shrnuty v Národním strategickém referenčním rámci ČR 2007-2013 a rozpracovány v operačních programech ČR 2007-2013* (viz. níže)

Strategické obecné zásady Společenství 2007-2013

Jsou politikou EU vedoucí k soudržnosti EU za účelem podpory růstu a zaměstnanosti. Závěry ER z hodnocení období předsednictví v březnu 2005 říkají: ...“ K dosažení těchto cílů musí Unie zmobilizovat všechny vhodné zdroje na úrovni jednotlivých členských států Společenství - včetně politiky soudržnosti - ve třech rozměrech Lisabonské strategie (hospodářském, sociálním, environmentálním), aby se tak více využilo jejich součinnosti v obecném rámci udržitelného rozvoje“ . Nový cíl spolupráce se zaměřuje na podporu silnější integrace území Unie ve všech jejích rozměrech. ...“Tak se prostřednictvím politiky soudržnosti podporuje vyvážený a trvale udržitelný rozvoj území Unie na úrovni makroregionů a přeshraniční spolupráci a výměnou nejlepších postupů se snižuje vliv překážek“ . Regionům se doporučuje ...“vytvořit strategie udržitelného regionálního rozvoje a prostřednictvím pravidelného a systematického dialogu s klíčovými zúčastněnými stranami dosáhnout konsensu o cílech, které se mají dosáhnout. Partnerství poskytuje základ pro otevřenost a transparentnost při přípravě a provádění programů a projektů“.

Česká republika

Na úrovni ČR se tyto politické zásady EU promítají do Národního programu reforem 2005-2008, Národního rozvojového plánu ČR 2007-2013 - potažmo Národního strategického referenčního rámce ČR 2007-2013 a do operačních programů ČR 2007-2013.

Národní program reforem ČR 2005-2008

Zpráva Kokovy expertní skupiny zpracovaná EK pro jarní zasedání ER v roce 2005, tzv. Střednědobé hodnocení Lisabonské strategie, se stala východiskem pro zásadní změnu dosavadního pojetí této agendy v EU a doporučuje primárně se orientovat na dosažení vyššího hospodářského růstu a zaměstnanosti při respektování principů udržitelného rozvoje. Toto doporučení je základní tezí Národního programu reforem ČR 2005-2008.

Národní strategický referenční rámec ČR 2007-2013

Hned v záhlaví zaznívá, že „Tímto dokumentem ČR akcentuje zásady EU pro naplňování Lisabonské strategie a zároveň reflektuje i česká specifika, mj. hrozbu narůstajících regionálních a částečně i sociálních disparit“. Při nastavení strategie politiky soudržnosti v ČR je základním hodnotovým hlediskem pro formování této strategie udržitelný rozvoj ve všech jeho dimenzích, tj. ekonomické, sociální a environmentální, zejména:

- ekonomická soudržnost, převážně snižování výrazných nerovností v ekonomické výkonnosti,
- sociální soudržnost jako dlouhodobý cíl zaměřený na kvalitu života obyvatel,
- územní soudržnost jako komplexní přístup k rozvoji území,
- rovnost příležitostí pro všechny, s klíčovou rolí v řešení problémů nezaměstnanosti,
- konkurenceschopnost spojená s modernizačním úsilím EU,
- zlepšování životního prostředí jako základního předpokladu pro udržitelný rozvoj hospodářského růstu a kvality života obyvatel.

Operační programy ČR 2007-2013

Pojem udržitelného rozvoje se v rámci operačních programů jako červená nit. V následujícím přehledu jsou v závorkách u jednotlivých operačních programů uvedeny stránky, na nichž se pojem udržitelný rozvoj přímo používá. V dalším textu jsou pak provedena upřesnění, o které z principů udržitelného rozvoje se jednotlivé operační programy opírají či se jich dotýkají.

OP PODNIKÁNÍ A INOVACE

(str. 4, 5, 27, 30, 33, 46, 47, 50, 61, 70; na str. 34 samostatná kapitola)

- vytváření podmínek pro takový ekonomický růst, který by při minimálních dopadech na životní prostředí zajistil odpovídající kvalitu života pro současnou generaci, tak i perspektivu kvalitního života pro generace budoucí;
- omezení přírodních zdrojů vede k nové orientaci podnikových subjektů;
- předpokladem dlouhodobého zajištění podniku se stává shoda podnikového chování s neekonomickými společenskými představami hodnot;
- ochrana životního prostředí se stále více stává strategickým konkurenčním problémem;
- řešení problémů životního prostředí není chápáno jako činitel omezující růst, ale jako předpoklad růstu;
- zavádění prvků environmentálního managementu;
- aplikace kooperační strategie.

OP LIDSKÉ ZDROJE A ZAMĚSTNANOST

(str. 60, 65, 68, 69, 84, 85; na str. 85 samostatná kapitola)

- otevření širšího prostoru pro porozumění principů udržitelného rozvoje a pro jejich šíření;
- zvyšování environmentálního povědomí;
- návrhy na nové pracovní příležitosti mají být směřovány k aktivitám nezátěžujícím ŽP.

OP VZDĚLÁVÁNÍ

(str. 61, 65)

- reakce školských vzdělávacích programů na aktuální vzdělávací potřeby - uplatnění nových témat, mezi jinými i téma trvale udržitelného rozvoje;

- jedním z předpokladů udržitelného rozvoje jsou vysoce vzdělaní lidé s vyšší mírou dovedností a znalostí.

OP VÝZKUM A VÝVOJ PRO INOVACE

(str. 14, 24, 33, 36, 37, 41; na str. 33 samostatná kapitola)

- posílení růstu konkurenceschopnosti státu;
- orientace na znalostní ekonomiku;
- posílení zaměstnanosti v oblasti VaV;
- dlouhodobé základní směry výzkumu a vývoje:
 1. udržitelný rozvoj
 2. molekulární biologie
 3. energetické zdroje
 4. materiálový výzkum
 5. konkurenceschopné strojírenství
 6. informační společnost
 7. bezpečnostní výzkum
- cílem je poznatky využít pro trvale udržitelný rozvoj.

OP DOPRAVA

(str. 6, 8, 9, 11, 12, 14, 31, 35, 40, 41, 42, 43, 46, 47, 58, 59; na str. 58 samostatná kapitola)

- vytváření podmínek pro zajištění kvalitní dopravy s respektováním udržitelného rozvoje ve všech třech dimenzích:
 1. environmentální - zmírnění vlivu dopravy na životní prostředí
 2. ekonomické - kvalitní dopravní infrastruktura
 3. sociální - rovný přístup, rovné konkurenční podmínky pro dopravce
- rozvoj ekologicky šetrných forem dopravy;
- podpora vzniku integrovaných dopravních systémů.

OP ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

(str. 6, 7, 8, 16, 18, 19, 20, 21, 23, 23, 27, 28, 59, 67, 71, 74, 88, 93, 97, 98, 99, 101 - na str. 49 samostatná kapitola)

- ochrana a zlepšování kvality životního prostředí jako základní princip udržitelného rozvoje;
- zvyšování povědomí populace o problematice ŽP a udržitelného rozvoje;
- udržitelné využívání přírodních zdrojů;
- podpora obnovitelných zdrojů energie.

INTEGROVANÝ OPERAČNÍ PROGRAM

(str. 5, 8, 10, 16, 20, 25, 26, 28, 36, 37, 42, 72, 84, 90, 95, 109, 117; na str. 109 a 117 v globálních cílech)

- zvýšení kvality, kapacity a dostupnosti správní a informační infrastruktury a efektivního využívání nadregionálního rozvojového potenciálu v oblasti kultury, cestovního ruchu a urbánního rozvoje;
- i zde respektování principů udržitelného rozvoje.

OP PŘESHraniční SPOLUPRÁCE ČR-POLSKO

(str. 10, 15, 25, 42, 45)

- naplňování principů udržitelného rozvoje je nezbytným předpokladem pro snižování regionálních rozdílů uvnitř EU;
- státní hranice nesmí tvořit překážku rovnoměrného rozvoje;
- začlenění principů.....viz předchozí programy.

OP PŘESHraniční SPOLUPRÁCE ČR-SASKO

(str. 15, 32, 38, 39, 40, 49, 70 - na str. 49 samostatná kapitola)

- požadavek srůstání obou částí pohraničí na základech tří pilířů principů trvalé udržitelnosti, viz předchozí text

REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM

(str.4, 5, 6, 8, 41, 51, 53, 54, 55, 60, 73, 75, 76, 79, 82, 87, 88, 90, 91, 92, 94, 95, 97, 102, 109, 110, 114, 117, 138; na str. 94 v prioritách)

- strategické cíle, priority a intervence ROP jako nástroje veřejné intervence jsou formulovány tak, aby co nejvíce omezovaly nerovnováhu ve vzájemných vztazích mezi jednotlivými pilíři udržitelnosti:
 1. Priorita: Rozvoj dopravní infrastruktury - zlepšení dopravní obslužnosti zvyšující mobilitu pracovních sil
 - investice, jejímž prostřednictvím dojde ke zvýšení ek. soběstačnosti obyvatelstva
 - eliminace nepříznivých dopadů na životní prostředí
 2. Priorita: Rozvoj městských a venkovských oblastí - zvýšení atraktivity venkova a stabilizace obyvatelstva
 - investice do zdravotnictví, sociálních věcí, vzdělání
 - zavádění Agendy 21 do plánovacích a rozhodovacích procesů
 3. Priorita: Cestovní ruch
 - investice do infrastruktury cestovního ruchu
 - vytváření podmínek pro zvýšení zaměstnanosti
 4. Priorita: Rozvoj podnikatelského prostředí
 - podpora technologického rozvoje, inovace, využívání brownfields
 - podpora vzdělávání zaměstnanců, zvyšování zaměstnanosti

Národní strategický referenční rámec

Schválením Národního strategického referenčního rámce, včetně všech operačních programů Evropskou komisí se stanou tyto plánovací dokumenty ČR závaznými i pro regiony ČR, tzn. i pro Liberecký kraj.

Stavební zákon

Z hlediska legislativy ČR se pojem udržitelného rozvoje uzákonil v novém textu stavebního zákona č. 183/2006 Sb. V mnoha paragrafech stavebního zákona tento pojem zaznívá. Jako nové momenty se objevují následující požadavky:

- územně analytické zásady, koncepty a územní plány budou hodnoceny mj. i z hlediska jejich vlivů na udržitelný rozvoj území;
- pro správní obvod obecního úřadu s rozšířenou působností může její starosta, se souhlasem obcí v jejím správním obvodu, zřídit jako zvláštní orgán této obce Radu obcí pro udržitelný rozvoj území (§9).

3. Přehled hlavních výstupů z provedených analýz a průzkumů UR v LK

Nedílnou součástí SUR LK je analytická část dokumentu, která je koncipována jako soubor příloh:

- Analýza koncepčních a strategických dokumentů Libereckého kraje z hlediska jejich souladu s principy udržitelného rozvoje,
- Analýza Libereckého kraje,
- Vybrané indikátory udržitelného rozvoje Libereckého kraje,
- Analýza sociologických průzkumů: Expertních rozhovorů a dotazníkového šetření se stakeholders v Libereckém kraji,
- Analýza kvantitativního sociologického průzkumu veřejnosti Libereckého kraje,

v nichž je pro území Libereckého kraje provedeno náležité sesbírání dat, jejich vyhodnocení a shrnutí do výstupů, které jsou podkladem pro zpracování dílčí SWOT analýzy a navazující návrhové části SUR LK s definováním rozvojových priorit Libereckého kraje pro období 2006-2020.

Hlavní závěry z provedených analýz

Celkem bylo posouzeno 16 krajských strategických dokumentů, v době zahájení prací dohotovených. Obecně lze konstatovat, že kvalita posuzovaných dokumentů je značně rozdílná. Nelze jednoznačně u všech hovořit o splnění kvality strategického plánování. U některých chybí specifikace strategických cílů či opatření, u jiných finanční rámec či kapacity a odpovědnost za realizaci. Touto skutečností je významně ovlivněna funkčnost, efektivita a „strategičnost“ těchto materiálů. Některé z předložených materiálů nejsou schválené Zastupitelstvem a Radou Libereckého kraje a tím je jejich realizovatelnost značně limitována.

Z provedených expertních rozhovorů a navrácených dotazníků elektronického šetření se stakeholders (celkem 614 aktivních respondentů) vyplývá obecně velmi malý zájem o problematiku udržitelného rozvoje. Mezi odborníky za jednotlivé resorty či zájmové skupiny existuje nízké povědomí o republikovém či evropském trendu k udržitelnému rozvoje. Udržitelný rozvoj v rámci Libereckého kraje nepatří mezi prioritní témata. Existuje neznalost koncepčních a strategických materiálů kraje i u skupin, u kterých se znalost považuje za samozřejmou.

Poznámka:

Experti = odborníci pracující či se zabývající řešením některé z resortních problematik
Stakeholders = zástupci zájmových skupin (NNO, komor, svazů, atd.)

Z analýzy kvantitativních sociologických průzkumů vyplývají následující teze mínění respondentů:

1) pro oblast ekonomického rozvoje

- respondenti si do budoucna nepřejí podporu těžebního a těžkého průmyslu a naopak preferují podporu sektoru služeb a cestovního ruchu a ekologického zemědělství;
- tradiční textilní a sklářský průmysl by měl být podporován, ovšem nikoliv za každou cenu, neprosperující podniky by neměly být uměle podporovány;
- pro příliv investic do regionu je považováno za klíčové momenty: propagace regionu na národní i mezinárodní úrovni + kvalitní infrastruktura;
- blízkost hranic se Spolkovou republikou Německo a Polskou republikou je nedostatečně využívána pro příliv finančních prostředků do regionu;
- respondenti považují nezaměstnanost v kraji za vysokou, možnost rekvalifikace a doškolování, podporu nových podnikatelských aktivit a možnost získávání financí z jiných zdrojů než z rozpočtů obcí, měst a kraje za nedostatečnou;
- o hospodaření měst a obcí převládá negativní mínění;
- za prioritu v oblasti infrastruktury jsou považovány investice směřující ke zkvalitnění silnic II. a III. třídy a místních komunikací a následně řešení vodovodních a kanalizačních systémů;
- převážná část respondentů se domnívá, že ekologicky šetrné výrobky a služby by měly být daňově zvýhodněny;
- část respondentů dává přednost ekologicky šetrným výrobkům i přes jejich vyšší cenu;

- většina respondentů používá k dopravě především osobní automobil, který lidé na venkově upřednostňují z důvodu absence jiné alternativy dopravy, ve městech je to naopak z důvodů úspory času a většího pohodlí;
- zhruba polovina dotazovaných předpokládá, že se jejich životní standard v průběhu následujících let spíše nezmění;
- se zhoršením počítají spíše lidé ekonomicky neaktivní, nezaměstnaní, důchodci a ženy středních a starších generací;
- v předpokladu stability existujících pracovních míst převažuje u dotázaných spíše optimismus, v delších časových intervalech se poměr vyrovnává;
- dotázaní vidí spíše problém v nabídce nových pracovních příležitostí.

2) pro oblast sociálního a společenského rozvoje

- většině respondentů neschází v regionu zdravotně-sociální služby a zdají se jim dostupné a kvalitní, nejméně příznivá je dostupnost a kvalita specializovaných lékařů;
- respondenti zpravidla pokládají prevenci u celé řady onemocnění za dostatečnou;
- jako spíše nedostatečnou uvádí prevenci sociálně-patologických jevů a alergických onemocnění;
- větší část dotázaných se snaží žít podle zásad zdravého životního stylu;
- jako impuls ke zvýšení porodnosti je nejčastěji uváděna finanční podpora mladých rodin s dětmi a podpora bydlení;
- respondenti v oblasti bydlení uvádí jako prioritu snížení vysokých výdajů na bydlení a zvýšení počtu dokončených nových bytů;
- stěhování z měst na venkov a z venkova do měst dotázaní zpravidla neplánují; o stěhování uvažuje každý osmý z dotázaných; lidé z nejmenších obcí uvažují o stěhování do měst podstatně méně než lidé z měst na venkov;
- dostupnost všech stupňů škol považují respondenti za velmi nebo spíše dobrou, kvalitu vzdělávacích institucí a možnost volnočasových aktivit spíše za dobrou;
- dotázaní většinou nedokáží posoudit, zda vzdělávací systém efektivně reaguje na požadavky trhu práce; skoro polovina dotazovaných si ovšem myslí, že nereaguje efektivně a včas;
- respondenti se domnívají, že spíše nedochází k dostatečnému začleňování menšinových skupin do života celé společnosti;
- dotázaní jsou obecně spokojeni se současnými možnostmi trávení volného času v Libereckém kraji;
- úroveň péče o kulturní památky je podle většiny dotázaných dostatečná;
- respondenti soudí, že potenciál kraje je z hlediska možnosti rozvoje cestovního ruchu velmi dobrý.

3) pro environmentální oblast

- třetina dotázaných soudí, že chráněná území jsou pro region přínosem a další více než třetina jejich existenci respektuje;
- polovina dotázaných považuje zdroje informací o důvodech ochrany přírody a krajiny za dostatečné;
- více než polovina dotázaných se domnívá, že je žádoucí další rozšiřování zvláště chráněných území v Libereckém kraji;
- mezi priority ve využívání investic ochrany životního prostředí respondenti uvádí oblast ochrany přírody a krajiny, ochrany vod a ekologického využití odpadů;
- více než polovina dotázaných uvádí, že využívá přírodní prostředí Libereckého kraje k trávení svého volného času; pouze nepatrná část tak činí výjimečně nebo vůbec;
- respondenti jsou zpravidla spokojeni s kvalitou všech složek životního prostředí v okolí jejich bydliště; nejlépe hodnotí kvalitu přírody a krajiny v okolí obce/města a obecní a městskou zeleň; nejhůře hodnotí dopravní situaci;
- spokojenost respondentů s kvalitou životního prostředí ovšem zpravidla klesá s velikostí obce, ve které žijí, ve městech hodnotí kladněji přítomnost kanalizace a čištění odpadních vod; v malých obcích je nejpříznivěji hodnocena kvalita přírody a krajiny v okolí;
- mezi hlavní problémy životního prostředí na úrovni obce/města a okresu, kde žijí, uvádějí zejména intenzitu a řešení dopravy a s tím související zhoršenou kvalitu ovzduší a hluk; dále uvádějí problémy s řešením odpadového hospodářství a existenci černých skládek; na úrovni kraje jsou nejvýznamnější problémy a rizika související s průmyslovou činností;

- většina dotázaných uvádí, že preferuje energeticky úsporné spotřebiče, snaží se důkladně izolovat obytné prostory, šetří vodou a energií;
- většina také uvádí, že nevyužívá a neplánuje využití alternativních a obnovitelných zdrojů energie;
- tři čtvrtiny respondentů uvádějí, že třídí odpad, zejména plasty, papír a sklo; ti kteří netřídí uvádějí za hlavní důvod absenci separátních kontejnerů;
- převážná část dotázaných uvádí, že dění v oblasti životního prostředí nesleduje a žádných konkrétních akcí se k této problematice neúčastní; pouze 6 % uvádí aktivní účast.

4) pro veřejnou správu

- respondenti se domnívají, že prioritou krajského úřadu a volených orgánů kraje by mělo být především řešení nezaměstnanosti a bydlení;
- spolupráci institucí veřejné správy hodnotí kladně téměř polovina dotázaných; za špatnou až velmi špatnou ji hodnotí méně než polovina občanů;
- zhruba polovina respondentů se nezapojuje aktivně do veřejného života; polovina se ho účastní převážně formou voleb a komunikací s úřady (připomínky, dotazy, žádosti, apod.);
- mezi dotázanými převládá názor, že nemohou ovlivňovat veřejnou správu a podílet se na rozhodovacím procesu;
- rezervy ve fungování veřejné správy vidí především ve vzájemné komunikaci a informovanosti;
- většina dotázaných si myslí, že by mělo dojít do budoucna k posílení pravomocí místní samosprávy;
- za priority rozvoje venkova považují především vytváření nových pracovních míst na venkově, zvyšování atraktivity venkova jako místa pro život nejen mladých rodin;
- respondenti se domnívají, že občané Libereckého kraje většinou nemají představu o pojmu udržitelný rozvoj.

4. SWOT analýza udržitelného rozvoje Libereckého kraje

SILNÉ STRÁNKY

EKONOMICKÝ PILÍŘ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

- Zavedené malé a střední podnikání;
- Stabilní postavení velkých podniků v Libereckém kraji;
- Silný zpracovatelský průmysl;
- Poměrně stabilní trh práce založený na rozmanitosti ekonomických činností;
- Vhodné přírodní a kulturní podmínky pro rozvoj cestovního ruchu, sportu, lázeňství a rekreace.

SOCIÁLNÍ PILÍŘ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

- Klesající trend celkové úmrtnosti, prodlužující se střední délka života a příznivý průměrný věk obyvatel kraje;
- Onemocnění alergiemi je nižší ve srovnání s průměrem ČR;
- Dobrá dostupnost i dostatečná kapacita a vybavenost zařízení akutní i následné zdravotní péče;
- Relativně velká nabídka sociálních služeb včetně provozování alternativních služeb a krizových a specializovaných poraden;
- Liberecký kraj patří mezi kraje s nejvyšším průměrným celkovým čistým měsíčním příjmem domácností;
- Spokojenost obyvatel kraje s vlastním bydlením je vyšší než v ostatních krajích ČR;
- Síť vzdělávacích, kulturních a sportovních zařízení v kraji včetně nabídky souvisejících služeb;
- Dostupnost předškolního vzdělávání a podpora základních škol v menších obcích;
- Strojírenské, textilní, sklářské a uměleckoprůmyslové školství vzniklé na základě poptávky místní výroby a tradičních řemesel;
- Existence Technické univerzity v Liberci;
- Významný počet památkově chráněných území, bohatý památkový fond (sakrální památky, lidová architektura) a velký počet nálezů historického osídlení v kraji;
- Činnost spolků a občanských sdružení (kultura, sport, vzdělávání, volnočasové aktivity);
- Poloha regionu u hranic s Polskou republikou a Spolkovou republikou Německo příznivě ovlivňuje podíl zahraničních návštěvníků preferujících vícedenní turistické pobyty.

ENVIRONMENTÁLNÍ PILÍŘ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

- Velká koncentrace přírodního bohatství na území LK;
- Velký podíl zvláště chráněných území na celkové rozloze kraje;
- Velký počet přirozených či přírodě blízkých ekosystémů a velká celková výměra lesních půd;
- V porovnání s ostatními regiony nízká úroveň znečištění ovzduší, zejména emisemi vyprodukovanými přímo v kraji;
- Vyšší jakost povrchových a podzemních vod v porovnání s ostatními regiony;
- Vysoký počet obcí a vysoký podíl obyvatelstva zásobovaných vodou z veřejných vodovodů;
- Dostatečná výměra zemědělské půdy s potenciálem pro rozvoj péče o krajinu v rámci primárního sektoru;
- Nízká produkce odpadů v porovnání s ostatními regiony a dostatečná kapacita zařízení pro jejich zneškodňování;
- Aktivní environmentálně orientované nevládní organizace všech typů.

SPRÁVA VĚCÍ VEŘEJNÝCH

- Koncepční rozvojové dokumenty kraje byly posouzeny z hlediska principů udržitelného rozvoje;
- První zkušenosti s komunitním plánováním;
- Definování vlastních nedostatků a jejich analýza v Programu rozvoje Libereckého kraje - snaha o nápravu;
- Využívání principu úspor formou sdružování prostředků a společnou realizaci stanovených akcí;
- Aktivní zájem kraje zlepšit komunikaci a spolupráci s veřejností při projednávání strategických a koncepčních dokumentů;

- Zapojení obcí kraje do Euroregionu Nisa a spolupráce s německými a polskými partnery;
- V kraji úspěšně probíhají projekty místní Agendy 21 - Město Liberec, Frýdlansko, Višňová, Jindřichovice pod Smrkem, Mikroregion Podralsko byl přijat do Národní sítě zdravých měst, Liberecký kraj má ambice stát se "Zdravým krajem";
- Mikroregiony Jilemnicko, Turnovsko, Semilsko, Českolipsko a Hrádecko prošly výcvikem komunitního plánování;
- V rámci ČR unikátní vysoké zastoupení nadací s různě zaměřeným posláním.

SLABÉ STRÁNKY

EKONOMICKÝ PILÍŘ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

- Koncentrace ekonomické činnosti a zaměstnanosti v centrech kraje, zejména v Liberci, periferní oblasti jsou oslabeny;
- Nedostatečná základní a doplňková infrastruktura cestovního ruchu, včetně služeb;
- Absence destinačního managementu pro rozvoj cestovního ruchu;
- Silné zaměření ekonomiky na automobilový průmysl;
- Velký rozsah a počet nevyužívaných, zdevastovaných ploch a objektů („brownfields“) postižených starými ekologickými zátěžemi a jejich obtížná revitalizace;
- Nízké ekonomické ohodnocení tradičních řemeslných a zemědělských činností
- Nekvalitní existující (dopravní) a nedostatečně rozvinutá (informační, komunikační) infrastruktura kraje;
- Nedostatečné systémové úspory energií a surovin;
- Malé využití alternativních energetických a surovinových zdrojů;
- Malý podíl ekologického a energetického zemědělství.

SOCIÁLNÍ PILÍŘ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

- Výrazné snížení porodnosti;
- Neschopnost dostatečně rychle reagovat na proces stárnutí obyvatelstva;
- Úmrtnost na nádorová onemocnění a úmrtnost na úrazy a otravy jsou v kraji vyšší než celorepublikový průměr, roste počet vrozených vývojových vad, alergických onemocnění a onemocnění nervového systému;
- Nárůst rizikových faktorů životního stylu (kouření v domácnostech se vyskytuje u 50% rodin);
- Problémy v provázanosti sociálního systému a zdravotnictví s ostatními sektory (ekonomika, životní prostředí);
- Nedostatečná podpora a rozvoj existujících alternativních a terénních sociálních služeb (preferenze ústavních zařízení);
- Zastaralý bytový fond v kraji;
- Vysoké výdaje na bydlení;
- Sociální problémy spojené s životem na venkově, nízká prestiž a sociální standard obyvatel zejména venkovského prostoru;
- Nesoulad nabídky a poptávky na trhu práce v některých oborech v souvislosti s kvalifikací pracovních sil;
- Slabě rozvinutý neziskový sektor v sociální oblasti;
- Neuspokojivý přístup skupin občanů z hlediska odpovědnosti nejen k vlastnímu životu, ale i ke svému okolí a k vzájemné toleranci a spolupráci;
- Neuspokojivá spolupráce profesních hospodářských cechů;
- Nižší vzdělanostní úroveň obyvatelstva kraje než je průměr ČR;
- Nedostatečné jazykové znalosti absolventů ZŠ, SŠ a VŠ;
- Nízká účast obyvatel kraje na terciárním vzdělávání;
- Vysoký podíl nekvalifikovaných učitelů na základním a středním stupni vzdělávací soustavy;
- Nesoulad požadavků trhu práce se zaměřením vzdělávací soustavy;
- Vysoké náklady ZŠ v přepočtu na 1 žáka;
- Špatný technický stav a nevhodné využívání kulturních památek;
- Neuspokojivý technický stav objektů vzdělávací soustavy, kulturních a sportovních zařízení.

ENVIRONMENTÁLNÍ PILÍŘ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

- Špatná spolupráce a konflikty mezi managementem chráněných území a zástupci obcí;

- Nízký podíl pořízených investic na ochranu životního prostředí, zejména pro oblast ochrany přírody a krajiny;
- Značný rozsah poškozených lesních ekosystémů, nevyhovující druhová skladba i věková a prostorová struktura lesních porostů (značná odchylka od optimální druhové skladby a věkové struktury dřevin);
- Implementace územního plánování do praxe často nerespektuje principy udržitelného rozvoje ani integrované ochrany životního prostředí;
- Významný podíl dopravy a kategorie malých zdrojů (REZZO 3) na celkovém znečišťování ovzduší, významné zdroje emisí těžkých kovů a vyšší měrné emise na obyvatele u pevných látek a těkavých organických sloučenin;
- Nízký podíl obyvatel napojených na veřejnou kanalizační síť a ČOV;
- Velká rozloha neobhospodařovaných zemědělských půd;
- Velký počet ploch se starými ekologickými zátěžemi;
- Rostoucí podíl zastavěného území;
- Preference investičních záměrů na zelené louce;
- Zvyšující se produkce odpadů, nedostatečné předcházení jejich vzniku, nízký podíl separace, recyklace i materiálového, energetického a jiného využití.

SPRÁVA VĚCÍ VEŘEJNÝCH

- Není tradice dlouhodobého koncepčního plánování a rozhodování z hlediska dlouhodobých dopadů;
- Platný územní plán nemá 109 z 215 obcí kraje (stav k datu 31.12.2004);
- Není zaběhlý systém posouzení přijímaných opatření (rozhodnutí, projektů, atd.) z hlediska jejich souladu s principy udržitelného rozvoje a nedochází k vyhodnocování dopadů těchto materiálů na udržitelný rozvoj Libereckého kraje;
- Absence indikátorů udržitelného rozvoje, jejich sledování, vyhodnocování a zpětné vazby na přehodnocování již přijatých rozhodnutí;
- Byrokratizace veřejné správy, přetíženost starostů a zastupitelstev místní samosprávy - nízká operativnost a pomalý postup v rozhodovacím procesu;
- Značná zadluženost obcí;
- Nedostatečné naplňování principů partnerství v komunitách;
- Podmínky pro vytváření korupčního prostředí;
- Malá spolupráce zainteresovaných institucí při implementaci existujících koncepčních dokumentů v oblasti rozvoje venkova;
- Nedostatečná propojenost tří hlavních oblastí života: ekonomické, sociální a environmentální;
- Neexistuje management udržitelného rozvoje a odpovídající institucionální zabezpečení;
- Nefunguje přenos relevantních informací z centrální a krajské úrovně na úroveň obcí (např. metodik) ani v rámci orgánů a resortů veřejné správy;
- Není zaběhlý mechanismus umožňující rychlý a pohodlný přenos informací od občanů k orgánům státní správy a zastupitelům, tzv. zpětná komunikační vazba;
- Neexistence komunikační strategie.

PŘÍLEŽITOSTI

EKONOMICKÝ PILÍŘ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

- Zachovalost a rozmanitost přírodního a kulturního dědictví regionu dává možnost pro širší rozvoj podnikání v oblasti udržitelného cestovního ruchu a navazujících odvětví, tento aspekt je posílen přítomností hranic s Polskou republikou a Spolkovou republikou Německo;
- Rozvoj výzkumné a vývojové činnosti související s potenciálem Technické univerzity v Liberci;
- Vývoj inovačních technologií, včetně technologií šetrných k životnímu prostředí; jejich zavádění do praxe;
- Potenciál kulturní krajiny LK skýtá příležitost pro rozvoj ekologického a energetického zemědělství a agroekoturistiky;
- Další rozvoj a zvýšení prestiže tradičních řemesel (sklářství, bižuterie, textilní průmysl - podpora místní výroby);
- Kvalitně připravené projekty a efektivní využívání finančních nástrojů EU a EHP (Strukturální fondy, Fond soudržnosti, Finanční mechanismy EHP a Norska) ;
- Finanční podpora a pomoc při hledání finančních zdrojů pro střední a malé podnikatele;

- Rozvoj lázeňství, zdravotní a kongresové turistiky;
- Realizace opatření vedoucích k energetickým a surovinovým úsporám;
- Rozvoj "zeleného" podnikání a služeb;
- Vypracování Strategie udržitelného hospodářského růstu LK, jejíž součástí je výzkum, vývoj a realizace inovačních technologií.

SOCIÁLNÍ PILÍŘ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

- Důraz na všechny stupně prevence, zejména u nádorových onemocnění, onemocnění oběhové soustavy a alergických onemocnění;
- Podpora zdraví a zdravého životního stylu;
- Prevence sociálně patologických jevů podporou programů volnočasových aktivit, včetně sportovních aktivit;
- Využití integrovaného komunitního plánování sociálních služeb;
- Legislativní podpora ekonomických aktivit starších občanů;
- Efektivní populační politika kraje, včetně zajištění dostupného bydlení pro rodiny s dětmi;
- Řešení sociálně-ekonomických problémů kraje aktivní politikou zaměstnanosti;
- Podpora lázeňských, rekreačních, kulturních a sportovních služeb i kongresové turistiky;
- Vytváření nových pracovních příležitostí v primárním sektoru (oblast péče o kulturní krajinu), v rámci odpadového hospodářství a při sanacích starých ekologických zátěží i realizaci environmentálních opatření (ÚSES, protipovodňová opatření, revitalizace říčních systémů, zvyšování retenčních schopností krajiny a obnova jejich ekologických funkcí);
- Podpora rozvoje „zeleného“ podnikání a služeb;
- Integrace všech minoritních skupin obyvatelstva;
- Rozvoj projektů tzv. sociální ekonomiky zejména v menších obcích;
- Zvyšující se solidarita a zájem o své okolí u každého občana LK;
- Vznik profesních klastrů;
- Provázanost aktivit Technické univerzity v Liberci s potřebami sociální a ekonomické sféry;
- Růst vzdělanosti obyvatel kraje a přizpůsobování vzdělávání na všech úrovních potřebám trhu práce;
- Rozvoj kulturního a sportovního života v kraji, zajištění rychlé obnovy a kvalitního udržování sportovišť, kulturních a historických památek;
- Využívání objektů školských zařízení k mimoškolním aktivitám (kultura, sport terciární vzdělávání);
- Interpretace kulturního a jiného místního dědictví;
- Rozvoj systémů vzdělávání a osvěty k udržitelnému rozvoji.

ENVIRONMENTÁLNÍ PILÍŘ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

- Zvýšení investic do tvorby a ochrany životního prostředí;
- Zvýšení rozlohy zvláště chráněných území realizací environmentálních opatření plynoucích ze závazků ČR vůči EU (Natura 2000);
- Využití velké rozlohy neobhospodařovaných zemědělských půd pro ekologické a energetické zemědělství;
- Upřednostnění environmentálně šetrných způsobů dopravy, propojení celého území sítě turistických stezek a cyklotras s návazností na okolní regiony a zahraničí;
- Rozvoj systému environmentálního vzdělávání a ekologizace veřejné správy;
- Důraz na materiálové a energetické využití odpadů oproti jejich skládkování;
- Důsledné zavádění principu eko-efektivity (včetně certifikace) vedoucí k energetickým a surovinovým úsporám;
- Vypracování Environmentální politiky Libereckého kraje;
- Každoroční vyhodnocování a odměňování regionálních ekologických výrob a výrobků.

SPRÁVA VĚCÍ VEŘEJNÝCH

- Podpora udržitelného rozvoje v Evropské unii;
- Naplňování opatření ze Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje;
- Vybudování a podpora celoplošného managementu udržitelného rozvoje Libereckého kraje
- Zavedení pravidelného sledování a vyhodnocování indikátorů udržitelného rozvoje se zpětnou vazbou hodnocení přijímaných a realizovaných rozvojových opatření a projektů;

- Prohloubení spolupráce krajské veřejné správy s obcemi a vyšší míra vzájemné spolupráce obcí, včetně vytváření mikroregionů;
- Zapojení obcí, měst i samotného kraje do Národní sítě zdravých měst;
- Týmové iniciativy pro místní udržitelný rozvoj a rozvoj místních Agend 21;
- Liberecký kraj = „Zdravý kraj“
- Stanovení priorit pro financování schválených cílů udržitelného rozvoje v rozpočtech kraje a obcí;
- Spolupráce, konzultace, metodická a odborná podpora občanské společnosti;
- Zvyšující se realizace projektů typu PPP „public-private partnership“ = partnerství veřejného a soukromého sektoru;
- Otevřená komunikace, podávání informací veřejnosti;
- Větší míra aktivního zapojení veřejnosti do veřejného života a rozhodovacích procesů;
- Semináře, školení, vzdělávání, osvěta veřejnosti k UR, nevyjímaje úředníků a zástupců veřejné správy;
- Společný postup kraje a obcí vůči státu a Evropské unii;
- Vypracování Komunitního plánu Libereckého kraje;
- Vypracování Komunikační strategie Libereckého kraje.

RIZIKA

EKONOMICKÝ PILÍŘ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

- Možné strukturální problémy ve sklářském a bižuterním průmyslu a v obchodování s těmito komoditami na národní i mezinárodní úrovni;
- Zastavení či zpomalení procesu restrukturalizace zemědělství;
- Pomalá nebo neefektivní revitalizace velkého množství nevyužívaných zdevastovaných ploch a objektů, včetně pomalé sanace starých ekologických zátěží;
- Preference investičních záměrů na "zelené louce";
- Podpora investic do výroby s nízkou přidanou hodnotou práce, automatizované technologie velkých podniků mohou vést ke značnému snížení počtu pracovních míst v regionu;
- Navyšování přeprav v individuální silniční dopravě;
- Přetěžování absorpčních návštěvních kapacit stávajících rekreačních a turistických center a zachovalých přírodních lokalit a oblastí regionu;
- Daňové a legislativní úpravy vedoucí k útlumu zejména malého a středního podnikání.

SOCIÁLNÍ PILÍŘ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

- Nevhodná a neúčinná prenatální politika
- Nedostatečná role prevence v rámci zdravotní péče, nedostatek středního zdravotního personálu;
- Nízká efektivita sociálních služeb;
- Potencionální růst nezaměstnanosti v případě útlumu tradičních výrobních oborů (textilní, sklářský, bižuterní, automobilový, ...);
- Pomalá rekvalifikace pracovníků z regionálně specifických útlumových oblastí zemědělství a průmyslu;
- Rostoucí počet příjemců dávek sociální péče;
- Nárůst sociálně patologických jevů;
- Pomalá obnova staré bytové zástavby a snižující se počet dokončených nových bytů;
- Pokračující pokles počtu žáků základních škol a studentů některých středních škol (uzavírání škol hlavně v malých obcích, zhoršování regionální dostupnosti škol);
- Nedostatečné uplatňování absolventů SŠ, VOŠ, VŠ a rekvalifikovaných na trhu práce;
- Nedostatečná propagace nejen památek, ale i opomíjených atraktivit po celém regionu (jednostranně zaměřený zájem návštěvníků a cestovních kanceláří, kulturní služby nabízené pouze ve větších sídlech);
- Pomalá a nedostatečná obnova a údržba některých historických objektů i zastaralých kulturních a sportovních zařízení, malá spoluúčast samospráv;
- Pokles zájmu všech generačních skupin obyvatelstva o sportovní, kulturní a výchovně vzdělávací volnočasové aktivity;
- Poškození památek a částí území neregulovaným masivním cestovním ruchem.

ENVIRONMENTÁLNÍ PILÍŘ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

- Rostoucí fragmentace krajiny v důsledku realizace nových liniových staveb dopravní infrastruktury;
- Rostoucí tlak na krajinu a ekosystémy v chráněných územích v důsledku předimenzovaného rozvoje ekonomických i rekreačních a turistických aktivit;
- Pokračující trend nedostatečné péče o kulturní krajinu, zejména na Frýdlantsku a Českolipsku;
- Přetrvávající dálkový přenos znečišťujících látek ze sousedních států;
- Ohrožení kvality podzemních a povrchových vod;
- Rostoucí zábor zemědělských a lesních půd pro novou výstavbu;
- Živelná výstavba zejména v blízkosti velkých měst („urban sprawl“);
- Pomalá revitalizace nevyužívaných zdevastovaných ploch a objektů ("brownfields");
- Pomalá a neefektivní sanace starých ekologických zátěží;
- Nízká motivace k využití alternativních obnovitelných zdrojů energie, ke snižování energetické a surovinové náročnosti a k aplikaci BAT technologií.

SPRÁVA VĚCÍ VEŘEJNÝCH

- Nárůst byrokracie a malá pružnost regionální veřejné správy;
- Nedostatečné prosazování požadavků právních předpisů v praxi;
- Malá poptávka po pravidelné implementaci udržitelného rozvoje na úrovni obcí;
- Neprofesionální přístup politiků a úředníků při řešení konkrétních problémů;
- Pokračující zadlužování obcí, nedostatečné využívání všech možností získávání finančních prostředků, neefektivní hospodaření obcí;
- Vysoká míra závislosti obcí na státu a kraji;
- Nenaplňování cílů koncepčních a strategických dokumentů;
- Přetrvávající a narůstající podmínky pro korupční chování;
- Nedostatek finančních prostředků pro realizaci opatření pomáhajících v zavádění principů udržitelného rozvoje do praxe;
- Nedostatečné zapojování veřejnosti do rozhodovacích procesů na regionální a místní úrovni.

5. Vize pro Liberecký kraj

„Liberecký kraj v roce 2020 je regionem, který si lidé volí jako místo ke kvalitnímu životu a práci. Přispívá k tomu stabilní a pestrá nabídka pracovních příležitostí a vzdělávacích institucí, podpora zdravého životního stylu, vysoká kvalita životního prostředí a služeb. Zájem o konkurenceschopnost zdejšího obyvatelstva a vytváření přeshraničních partnerství, přibližují Liberecký kraj k nejrozvinutějším evropským regionům. Občané Libereckého kraje se aktivně zapojují do plánování a rozhodování ve věcech veřejných. Kvalitní společenské, kulturní a přírodní prostředí činí region atraktivní pro rozvoj cestovního ruchu, pro rozvoj ekologického zemědělství a pro příliv investic do široké škály malého a středního podnikání. Udržitelnost rozvoje je přímo úměrná míře konkurenceschopnosti regionu.“

Dílčí vize udržitelného rozvoje Libereckého kraje:

- Liberecký kraj včas reaguje na procesy transformace a reorganizace ekonomiky, podporuje zavádění inovačních technologií a technologií šetrných k životnímu prostředí;
- Standardem chování ekonomických subjektů je environmentální a sociální zodpovědnost;
- Vzrostla společenská úloha podnikatelských subjektů a nevládních organizací, jsou realizovány projekty založené na konceptu partnerství veřejného a soukromého sektoru (public-private partnership);
- Liberecký kraj se otevřel a optimálně se integroval do sítě Evropské i světové ekonomiky, kde dochází k růstu životní úrovně a k ekonomické a sociální stabilizaci;
- Různorodý a inovačně orientovaný výrobní a zpracovatelský průmysl je základem hospodářství Libereckého kraje;
- Ekonomika Libereckého kraje je postavena na četnosti, stabilitě a různorodém sortimentu malých a středních podniků;
- Při hospodářském rozvoji Libereckého kraje je uplatňován princip předběžné opatrnosti a jsou monitorovány a eliminovány možné rizikové faktory;
- Vzhledem ke kvalitním přírodním hodnotám Libereckého kraje tvoří významnou část jeho hospodářství cestovní ruch;
- Postupně je v kraji dobudováván a rekonstruován bytový fond a všechny nezbytné infrastrukturální sítě;
- Zvýšená podpora je věnována realizaci systémů surovinových a energetických úspor;
- Primární sektor se orientuje v důsledku veřejného zájmu prostřednictvím ekologického zemědělství na péči o krajinu Libereckého kraje;
- Liberecký kraj zabezpečuje požadavky na udržitelné využívání krajiny a přírodních zdrojů;
- Je uplatňován ekosystémový přístup s důrazem na autoregulační a samočisticí mechanismy a s cílem zachování biodiverzity rostlinných a živočišných druhů a jejich společenstev;
- Všichni občané Libereckého kraje mají stejný přístup k informacím, ke kvalitnímu vzdělání, jsou environmentálně gramotní, environmentální výchova a osvěta k udržitelnému rozvoji je běžnou součástí vzdělávacího systému;
- Občané Libereckého kraje žijí ve zdravém životním prostředí a mají stejný přístup ke kvalitní zdravotně-sociální péči;
- Zastavuje se trend demografického stárnutí populace Libereckého kraje a postupně se vyrovnávají jednotlivé věkové skupiny;
- Každý občan Libereckého kraje cítí určitou odpovědnost za kvalitativní rozvoj společnosti, zaměřený na zlepšování kvality života, aktivně se ho v rámci svých možností účastní;
- Otevřená společnost občanů Libereckého kraje má vyspělé právní povědomí s rozvinutým mechanismem, který zabraňuje zneužívání politické a ekonomické moci;
- Ve společnost je mezi jednotlivými skupinami vzájemná důvěra a partnerství a respektuje se svoboda a rovnoprávnost;
- Liberecký kraj si udržuje svoji kulturní identitu na národní i mezinárodní úrovni a na místní úrovni svoji kulturní heterogenitu;
- Na základě partnerství Liberecký kraj úzce spolupracuje se sousedními regiony v Polské republice a Spolkové republice Německo;
- Je zaběhlý management udržitelného rozvoje pro zajištění provázanosti ekonomického, sociálního a environmentálního pilíře.

6. Seznam priorit, strategických cílů a indikátorů

EKONOMICKÝ PILÍŘ

Priorita E.A:

Ekonomické oživení Libereckého kraje s podporou existujících stabilizovaných podniků, včetně tradičních odvětví zpracovatelského průmyslu (sklářský, strojírenský, textilní) a s novými investicemi do podnikání a zavádění inovačních i environmentálně šetrných technologií.

Strategický cíl E.A.1:

Do r. 2020 zvyšovat každoročně HDP v tržních cenách v přepočtu na osobu.

Indikátor:

HDP v tržních cenách na osobu (tis.Kč)

Strategický cíl E.A.2:

Průběžně do r. 2020 rozšiřovat spektrum odvětví zpracovatelského průmyslu v Libereckém kraji.

Indikátor:

Podíl subjektů zpracovatelského průmyslu k celkovému počtu ekonomických subjektů na území kraje (%)

Strategický cíl E.A.3:

Průběžně do r. 2020 zvyšovat podíl podniků se zavedeným sociálním systémem řízení podle norem řady SA 8000, AA 1000 a SIGMA.

Indikátor:

Podíl podniků se zavedeným sociálně orientovaným systémem řízení podle norem řady SA 8000, AA 1000 a SIGMA (%)

Strategický cíl E.A.4:

Průběžně do r. 2020 zvyšovat podíl podniků s certifikací dle norem řad ISO 9000 a ISO 14000, případně EMAS.

Indikátor:

Podíl certifikovaných podniků podle norem řad ISO 9000, ISO 14000 a EMAS z celkového počtu podniků v Libereckém kraji (%)

Strategický cíl E.A.5:

Průběžně do r. 2020 zvyšovat počet a rozmanitost nově zavedených inovací, inovačních procesů a technologií do praktického provozu podniků či jiných ekonomických subjektů na území Libereckého kraje.

Indikátor:

Počet a typy nově zavedených inovačních procesů a technologií do praktického provozu v daném roce

Priorita E.B:

Rozvoj malých a středních podniků (MSP) se sídlem v Libereckém kraji.

Strategický cíl E.B.1:

Do r. 2020 průběžně zvyšovat počet MSP i v přepočtu na 1000 obyvatel Libereckého kraje.

Indikátor:

Podíl malých a středních podniků na celkovém množství podniků (%)

Počet malých a středních podniků na 1000 obyvatel

Strategický cíl E.B.2:

Do r. 2020 průběžně zvyšovat podíl MSP na celkovém HDP Libereckého kraje.

Indikátor:

Podíl malých a středních podniků na celkovém HDP (%)

Strategický cíl E.B.3:

Do r. 2020 průběžně zvyšovat podíl zaměstnanců MSP z celkového počtu zaměstnanců v Libereckém kraji.

Indikátor:

Podíl zaměstnanců malých a středních podniků z celkového počtu zaměstnanců (%)

Priorita E.C:

Rozvoj základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu, včetně destinačního managementu, podpora vícedenní environmentálně šetrné turistiky, podpora lázeňství.

Strategický cíl E.C.1:

Průběžně do r. 2020 zvyšovat podíl investic do oblasti cestovního ruchu z celkových investic v Libereckém kraji.

Indikátor:

Podíl investic do cestovního ruchu z celkových investic v kraji (%)

Strategický cíl E.C.2:

Průběžně do r. 2020 na území Libereckého kraje podporovat zakládání destinačních managementů cestovního ruchu.

Indikátor:

Počet nově vzniklých destinačních managementů

Strategický cíl E.C.3:

Průběžně zvyšovat využívání lůžkových kapacit v Libereckém kraji pomocí zlepšování kvality ubytovacích zařízení.

Indikátor:

Čisté využití lůžek v hotelích a penzionech (%)

Podíl investic do zlepšování kvality ubytovacích zařízení z celkových investic v kraji (%)

Strategický cíl E.C.4:

Průběžně do r. 2020 na území Libereckého kraje optimalizovat systém turistických tras, cyklotras, cyklostezek a rozšíření hipposteze, včetně jejich doprovodných zařízení.

Indikátor:

Délka nově optimalizovaných úseků turistických tras, cyklotras, cyklostezek a vybudovaných hipposteze (km)

Priorita E.D:

Posílení omezování dopravní přepravy přímo u zdroje, podpora nemotorových způsobů dopravy. Rozvíjení integrovaných dopravních systémů. Provádění změny podílů jednotlivých způsobů dopravy na celkových přepravních výkonech. Rozvoj využívání alternativních a obnovitelných zdrojů energie.

Strategický cíl E.D.1:

Zavést integrovaný systém dopravy v Libereckém kraji, zejména ve velkých městech kraje a v příměstských oblastech do r. 2020.

Strategický cíl E.D.2:

Zvýšit atraktivitu veřejné hromadné dopravy a tím přispívat ke zvyšování jejího podílu na celkových přepravních výkonech v osobní dopravě do r. 2020.

Indikátor:

Podíl přepravních výkonů hromadnou dopravou na celkových přepravních výkonech osobní dopravy (%)

Strategický cíl E.D.3:

Podporovat využívání kombinované přepravy či železniční dopravy na celkových přepravních výkonech v nákladní dopravě

Indikátor:

Podíl kombinované přepravy na celkových přepravních výkonech nákladní dopravy (%)

Strategický cíl E.D.4:

Zvýšit celkové rozlohy pěších zón v centrech měst Libereckého kraje a celkové rozlohy zón s omezenou dopravou (např. ve vilových čtvrtích a sídlištích) do roku 2020.

Indikátor:

Podíl celkové rozlohy pěších zón v centrech měst a celkové rozlohy zón s omezenou dopravou z celkové rozlohy měst (%)

Strategický cíl E.D.5:

Průběžně zvyšovat podíl dopravních prostředků využívajících alternativní či obnovitelné zdroje energie z celkového počtu dopravních prostředků provozovaných na území Libereckého kraje do r. 2020.

Indikátor:

Podíl dopravních prostředků využívajících alternativní či obnovitelné zdroje energie z celkového počtu dopravních prostředků provozovaných na území Libereckého kraje (%)

Strategický cíl E.D.6:

Průběžně zvyšovat podíl zařízení využívajících alternativní či obnovitelné zdroje energie z celkového počtu energetických zařízení provozovaných na území Libereckého kraje do r. 2020.

Indikátor:

Podíl zařízení využívajících alternativní či obnovitelné zdroje energie z celkového počtu energetických zařízení provozovaných na území Libereckého kraje (%)

Priorita E.E:

Rozvoj primárního sektoru hospodářství Libereckého kraje (zemědělství, lesnictví a rybolov) s důrazem na environmentálně šetrné postupy zajišťující udržitelné využívání krajiny.

Strategický cíl E.E.1:

Do r. 2020 průběžně zvyšovat počet zaměstnanců v primárním sektoru (zemědělství, lesnictví, rybolov) zabývajících se environmentálně šetrnými postupy, které zajišťují udržitelné využívání krajiny z celkového počtu zaměstnanců v primárním sektoru Libereckého kraje.

Indikátor:

Podíl zaměstnanců v primárním sektoru (zemědělství, lesnictví, rybolov) z celkového počtu zaměstnanců (%)

Podíl zaměstnanců v primárním sektoru (zemědělství, lesnictví, rybolov) zabývajících se environmentálně šetrnými postupy, které zajišťují udržitelné využívání krajiny z celkového počtu zaměstnanců v primárním sektoru (%)

Strategický cíl E.E.2:

Do r. 2020 průběžně zvyšovat podíl ekologicky obhospodařované zemědělské půdy z celkové rozlohy zemědělského půdního fondu Libereckého kraje.

Indikátor:

Podíl ekologicky obhospodařované zemědělské půdy z celkové rozlohy zemědělského půdního fondu (%)

Strategický cíl E.E.3:

Zvýšit podíl investic do zemědělství z celkových investic v kraji do r. 2020.

Indikátor:

Podíl investic do zemědělství z celkových investic v kraji (%)

SOCIÁLNÍ PILÍŘ

Priorita S.A:

Snížení nezaměstnanosti realizací programu podpory malého a středního podnikání v Libereckém kraji.

Strategický cíl S.A.1:

V období 2008 - 2020 postupně snižovat a stabilizovat registrovanou míru nezaměstnanosti v Libereckém kraji.

Indikátor:

Registrovaná míra nezaměstnanosti (%)

Dlouhodobá nezaměstnanost (%)

Priorita S.B:

Systematický rozvoj programů veřejně prospěšných prací umožňujících postupné snižování výdajů z veřejných rozpočtů.

Strategický cíl S.B.1:

Do r. 2020 postupně zapojovat vyšší počet dlouhodobě nezaměstnaných registrovaných na úřadech práce koprogram veřejně prospěšných prací.

Indikátor:

Podíl dlouhodobě nezaměstnaných zapojených do veřejně prospěšných prací z celkového počtu dlouhodobě nezaměstnaných (%).

Priorita S.C:

Zvýšení úrovně zdravotně-sociálních služeb včetně rozvoje jejich preventivních, alternativních a terénních forem.

Strategický cíl S.C.1:

Do r. 2020 průběžně a rovnoměrně na území Libereckého kraje zvyšovat kvalitu zdravotní a sociální péče.

Strategický cíl S.C.2:

Do r. 2020 průběžně a rovnoměrně na území Libereckého kraje zvyšovat kvalitu všech zdravotních a sociálních služeb, včetně počtu a forem služeb preventivních, alternativních, terénních (v přepočtu na 1000 obyvatel Libereckého kraje).

Indikátor:

Počet preventivních, alternativních a terénních zdravotně-sociálních služeb na 1000 obyvatel (%)

Strategický cíl S.C.3:

Do r. 2020 zkvalitňovat personální a provozní podmínky v domovech důchodců a zvyšovat počet externích spolupracovníků zlepšujících kvalitu života seniorů v jejich přirozeném prostředí.

Indikátor:

Počet externích spolupracovníků pomáhajících seniorům ke zlepšování kvality života v jejich přirozeném prostředí.

Priorita S.D:

Rozvoj lidských zdrojů, zlepšování konkurenceschopnosti občanů Libereckého kraje na trhu práce průběžným zvyšováním jejich vzdělanosti a kvalifikace.

Strategický cíl S.D.1:

Zvyšovat podíl obyvatelstva Libereckého kraje s dokončeným vysokoškolským vzděláním.

Indikátor:

Podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel trvale bydlících v kraji k celkovému počtu obyvatel Libereckého kraje (%)

Strategický cíl S.D.2:

Do r. 2020 průběžně zvyšovat podíl studentů vysokých škol na 1000 obyvatel v Libereckém kraji.

Indikátor:

Počet studentů vysokých škol na 1000 obyvatel.

Priorita S.E:

Revitalizace měst a obcí Libereckého kraje, rekonstrukce jejich historického vzhledu a obnova zastaralého bytového fondu.

Strategický cíl S.E.1:

Průběžně zvyšovat do r. 2020 počet revitalizovaných a rekonstruovaných historických či památkových objektů nebo center měst a obcí na území Libereckého kraje.

Indikátor:

Podíl revitalizovaných či rekonstruovaných historických či památkových objektů v městech a obcích z celkového množství historických či památkových objektů v jednotlivých městech a obcích (%)

Strategický cíl S.E.2:

Průběžně do roku 2020 snižovat počet neobydlených domů a bytů v přepočtu na 1000 obyvatel Libereckého kraje.

Indikátor:

Podíl neobydlených domů a bytů z celkového počtu domů a bytů (%)
Podíl neobydlených domů a bytů na 1000 obyvatel

Strategický cíl S.E.3:

Průběžně do roku 2020 zvyšovat počet nově dokončených a rekonstruovaných domů a bytů v Libereckém kraji v přepočtu na 1000 obyvatel Libereckého kraje.

Indikátor:

Počet zahájených bytů na 1000 obyvatel
Počet dokončených bytů na 1000 obyvatel

ENVIRONMENTÁLNÍ PILÍŘ**Priorita ŽP.A:**

Zvýšení investic na ochranu životního prostředí, zejména pro oblast ochrany přírody a krajiny.

Strategický cíl ŽP.A.1:

Do r. 2020 průběžné zvyšování podílu investic na ochranu životního prostředí z HDP Libereckého kraje.

Indikátor:

Podíl investic na ochranu životního prostředí z HDP (%)

Strategický cíl ŽP.A.2:

Do r. 2020 průběžné zvyšování podílu investic na ochranu přírody a krajiny z HDP Libereckého kraje.

Indikátor:

Podíl investic na ochranu přírody a krajiny z HDP (%)

Priorita ŽP.B:

Optimální využívání území („land-use“), vzhledem k dlouhodobému zajištění potřeb primární produkce Libereckého kraje a v souvislosti s rozvojem venkova při posílení ekologických funkcí a stability kulturní krajiny.

Strategický cíl ŽP.B.1:

Průběžně do r. 2020 snižovat podíl zemědělsky neobhospodařované půdy z celkové rozlohy zemědělské půdy Libereckého kraje.

Indikátor:

Podíl zemědělsky neobhospodařované půdy z celkové rozlohy zemědělské půdy (%)

Strategický cíl ŽP.B.2:

Do r. 2020 zvyšovat podíl trvalých travních porostů z celkové rozlohy zemědělské půdy Libereckého kraje, včetně zabezpečování a provádění jejich údržby.

Indikátor:

Podíl rozlohy ploch s trvalým travním pokryvem z celkové rozlohy zemědělské půdy (%)

Strategický cíl ŽP.B.3:

Zvýšit podíl rozlohy obnovených lesních porostů z celkové rozlohy imisně poškozených oblastí na území Libereckého kraje.

Indikátor:

Podíl rozlohy obnovených lesních porostů v imisně postižených oblastech (%)

Rozloha imisně poškozených oblastí z celkové rozlohy kraje (%)

Strategický cíl ŽP.B.4:

Do r. 2020 postupně zvyšovat podíl listnatých porostů na celkové ploše lesa v Libereckém kraji.

Indikátor:

Podíl listnatých porostů na celkové rozloze lesních porostů (%)

Strategický cíl ŽP.B.5:

V období 2006 - 2020 udržet podíl 1/3 vysazovaných listnatých dřevin na celkovém nově zalesňovaném území Libereckého kraje.

Indikátor:

Podíl listnatých dřevin na celkovém zalesňování (%)

Priorita ŽP.C:

Efektivní a dostatečně rychlá revitalizace nevyužívaných zdevastovaných ploch a objektů ("brownfields"), sanace starých ekologických zátěží a omezení živelné výstavby na "zelené louce" mimo kompaktně zastavěná území měst a obcí ("urban sprawl").

Strategický cíl ŽP.C.1:

Postupně do r. 2020 snižovat celkovou rozlohu ploch na území Libereckého kraje, na nichž nebyla provedena sanace starých ekologických zátěží.

Indikátor:

Podíl ploch, na nichž nebyla provedena sanace z celkové plochy starých ekologických zátěží (%)

Strategický cíl ŽP.C.2:

Postupně do r. 2020 snižovat celkovou rozlohu nevyužívaných zdevastovaných ploch a objektů ("brownfields") na území Libereckého kraje.

Indikátor:

Celková rozloha nevyužívaných zdevastovaných ploch a objektů (ha)

Strategický cíl ŽP.C.3:

Minimalizovat na území Libereckého kraje živelnou výstavbu na „zelené louce“ mimo kompaktně zastavěná území měst a obcí („urban sprawl“).

Priorita ŽP.D:

Snížení znečištění ovzduší Libereckého kraje ze stacionárních a liniových zdrojů v oblastech se zhoršenou kvalitou ovzduší.

Strategický cíl ŽP.D.1:

Do r. 2020 postupně snižovat emise skleníkových plynů na území Libereckého kraje.

Indikátor:

Měrné emise skleníkových plynů (t/km²)

Strategický cíl ŽP.D.2:

Do r. 2020 postupně snižovat emise prašných částic a emise NO_x.

Indikátor:

Měrné emise prašných částic (t/km²)

Měrné emise NO_x (t/km²)

Strategický cíl ŽP.D.3:

Do r. 2020 postupně snižovat podíl oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší z celkové rozlohy Libereckého kraje.

Indikátor:

Podíl oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší z celkové rozlohy kraje (%)

Strategický cíl ŽP.D.4:

Postupně zpracovat Plány zlepšování kvality ovzduší pro všechny obce v oblastech se zhoršenou kvalitou ovzduší.

Indikátor:

Podíl obcí se zpracovanými Plány zlepšování kvality ovzduší vůči celkovému počtu obcí náležejících do oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší (%)

Priorita ŽP.E:

Snížení produkce odpadů a předcházení jejich vzniku společně s důrazem na environmentálně šetrné nakládání s odpady.

Strategický cíl ŽP.E.1:

Postupně do r. 2020 snižovat celkovou produkci směsného komunálního odpadu v přepočtu na jednoho obyvatele Libereckého kraje.

Indikátor:

Měrná produkce komunálního odpadu v kg na obyvatele

Strategický cíl ŽP.E.2:

V rámci Libereckého kraje postupně do r. 2020 snižovat celkovou produkci průmyslových odpadů v přepočtu na jednotku HDP.

Indikátor:

Měrná produkce průmyslových odpadů v tunách na jednotku HDP

Strategický cíl ŽP.E.3:

V rámci Libereckého kraje postupně do r. 2020 snižovat podíl skládkování odpadů na celkovém nakládání s odpady.

Indikátor:

Podíl skládkování odpadů na celkovém nakládání s odpady (%)

Strategický cíl ŽP.E.4:

V rámci Libereckého kraje průběžně zvyšovat podíl recyklace, materiálového a energetického využití odpadů na celkovém nakládání s odpady.

Indikátor:

Podíl odpadů materiálově a energeticky využitého z celkového množství odpadů (%)

SPRÁVA VĚCÍ VEŘEJNÝCH**Priorita VS.A:**

Vytvoření managementu udržitelného rozvoje pro zajištění provázanosti ekonomického, sociálního a environmentálního pilíře rozvojových dokumentů a projektů, včetně koordinace plnění jejich cílů.

Strategický cíl VS.A.1:

Do konce roku 2009 ustanovit poradní orgán udržitelného rozvoje Libereckého kraje, coby konzultační zázemí Rady a Zastupitelstva Libereckého kraje.

Indikátor:

Ustanovení poradního orgánu udržitelného rozvoje Zastupitelstva Libereckého kraje

Strategický cíl VS.A.2:

Do konce roku 2007 vytvořit management a institucionální zajištění udržitelného rozvoje v rámci KÚ Libereckého kraje, z tohoto hlediska posílit odbornosti a pozici OHRR.

Indikátor:

Vytvoření managementu a institucionální zajištění udržitelného rozvoje v rámci KÚLK

Strategický cíl VS.A.3:

Na úrovni obcí s rozšířenou působností průběžně odborně pomáhat při vzniku Rad obcí pro udržitelný rozvoj.

Indikátor:

Podíl obcí s rozšířenou působností u nichž byly ustanoveny Rady pro udržitelný rozvoj z celkového počtu obcí s rozšířenou působností v Libereckém kraji

Strategický cíl VS.A.4:

Během roku 2007 na úrovni kraje vytvořit a zavést monitorovací program indikátorů udržitelného rozvoje, včetně zajištění jejich vyhodnocování.

Indikátor:

Zavedení monitorovacího programu indikátorů udržitelného rozvoje LK

Strategický cíl VS.A.5:

Během roku 2007 zavést Fórum udržitelného rozvoje Libereckého kraje.

Indikátor:

Zavedení Fóra udržitelného rozvoje Libereckého kraje

Strategický cíl VS.A.6:

Během roků 2006-7, zpracovat a schválit strategické rozvojové dokumenty Libereckého kraje, které budou v souladu s principy udržitelného rozvoje a podrobit je veřejné diskuzi. Jedná se o aktualizaci Strategie rozvoje Libereckého kraje a Programu rozvoje Libereckého kraje.

Indikátor:

Schválení aktualizované Strategie rozvoje Libereckého kraje a Programu rozvoje Libereckého kraje Zastupitelstvem Libereckého kraje

Strategický cíl VS.A.7:

Do r. 2020 zpracovat a schválit za přímé účasti veřejnosti místní strategie udržitelného rozvoje, navazující na krajskou strategii udržitelného rozvoje i na krajské rozvojové dokumenty.

Indikátor:

Podíl obcí s rozšířenou působností pro jejichž území byly schváleny místní strategie udržitelného rozvoje z celkového počtu obcí s rozšířenou působností v Libereckém kraji

Priorita VS.B:

Snížení celkové zadluženosti obcí při zvyšování efektivity výdajů z veřejných rozpočtů a při využívání finančních prostředků z vnějších zdrojů.

Strategický cíl VS.B.1:

Podporovat průběžné snižování celkové zadluženosti obcí Libereckého kraje v ukazateli dluhové služby.

Indikátor:

Ukazatel dluhové služby (%)

Strategický cíl VS.B.2:

Podporovat zvyšování úrovně a kvality ekonomické základny na území Libereckého kraje a tím přispívat ke zvyšování daňové výtěžnosti.

Indikátor:

Daňová výtěžnost (Kč/os.)

Strategický cíl VS.B.3:

Do r. 2020 průběžně zvyšovat podíl investičních výdajů na celkových výdajích samospráv.

Indikátor:

Podíl investičních výdajů na celkových výdajích samospráv (%)

Priorita VS.C:

Zlepšení informovanosti a přístupu obcí a veřejnosti k udržitelnému rozvoji, včetně ochrany životního prostředí a to pomocí programů vzdělávání, osvěty a medializace udržitelného rozvoje, včetně osvěty environmentální.

Strategický cíl VS.C.1:

Průběžně vytvářet systém výchovy, vzdělávání, osvěty a medializace udržitelného rozvoje v Libereckém kraji, včetně osvěty environmentální.

Indikátor:

Funkčnost a stav systému výchovy, vzdělávání, osvěty a medializace udržitelného rozvoje v Libereckém kraji, včetně osvěty environmentální.

Strategický cíl VS.C.2:

Zvyšovat objem finančních prostředků na environmentální výchovu, vzdělávání, osvětu a medializaci udržitelného rozvoje v Libereckém kraji.

Indikátor:

Objem finančních prostředků na environmentální výchovu, vzdělávání, osvětu a medializaci udržitelného rozvoje (tis.Kč/rok)

Priorita VS.D:

Zvyšování zapojení veřejnosti do plánování a rozhodování na krajské i místní úrovni prostřednictvím:

- podpory zavádění procesů Místní Agendy 21 (strategické plánování za přímé účasti veřejnosti);
- zapojení obcí, měst či mikroregionů Libereckého kraje do „Národní sítě Zdravých měst ČR“, „Týmové iniciativy pro místní udržitelný rozvoj“;
- hlubšího zapojení neziskového sektoru, hospodářské komory, apod. a veřejnosti do činností krajských a místních samospráv;
- aplikace konceptu mezi soukromým sektorem a veřejnou správou - „public-private partnership“;
- informační společnost - realizace komunikačních systémů umožňujících rychlý obousměrný přenos informací

Strategický cíl VS.D.1:

Průběžně do r. 2020 zvyšovat podíl obcí Libereckého kraje s procesem MA 21.

Indikátor:

Podíl obcí s některou z fází procesu MA 21 z celkového počtu obcí Libereckého kraje (%)

Strategický cíl VS.D.2:

Průběžně do r. 2020 zvyšovat podíl obcí, měst a mikroregionů Libereckého kraje zapojených do "Národní sítě Zdravých měst ČR" a "Týmové iniciativy pro místní udržitelný rozvoj."

Indikátor:

Podíl obcí, měst a mikroregionů zapojených do "Národní sítě zdravých měst ČR" a "Týmové iniciativy pro místní udržitelný rozvoj" z celkového počtu obcí Libereckého kraje (%)

Strategický cíl VS.D.3:

Průběžně do r. 2020 zvyšovat zapojení stakeholders a veřejnosti do strategického plánování a rozhodovacích procesů Libereckého kraje.

Indikátor:

Podíl schválených rozhodnutí projednaných s veřejností z celkových schválených rozhodnutí v rámci obecních a krajského zastupitelstva (%)

Strategický cíl VS.D.4:

Podporovat tvorbu a realizaci projektů PPP.

Indikátor:

Počet podpořených/realizovaných projektů PPP

Strategický cíl VS.D.5:

Do r. 2013, za přímé účasti veřejnosti, zpracovat a schválit ve všech obcích Libereckého kraje územně plánovací dokumentaci, tak aby se dosáhlo 100% pokrytí území kraje ÚPD SÚ.

Indikátor:

Podíl obcí se schválenou ÚPD SÚ z celkového počtu obcí Libereckého kraje (%)

Strategický cíl VS.D.6:

Průběžně zvyšovat rovnoměrné pokrytí území Libereckého kraje komunikačními systémy umožňujícími rychlý obousměrný přenos informací mezi samosprávou a občany kraje.

Indikátor:

Podíl obyvatel Libereckého kraje, u nichž je zajištěna možnost snadného a rychlého obousměrného přenosu informací (veřejná správa ↔ občan) z celkového počtu obyvatel LK (%)

Priorita VS.E:

Vytváření grantových programů Libereckého kraje na podporu realizace projektů, které pomáhají svými aktivitami k zavádění principů udržitelného rozvoje do praxe na území kraje.

Strategický cíl VS.E.1:

Průběžně zvyšovat podíl prostředků ze zdrojů Libereckého kraje určených na projekty realizované na území Libereckého kraje pomáhající zavádět principy UR do praxe či na projekty veřejně prospěšné.

Indikátor:

Podíl prostředků ze zdrojů Libereckého kraje uvolněných na projekty pomáhající zavádět principy UR do praxe či na projekty veřejně prospěšné (%)

7. Doporučení pro realizaci strategie

1. Spolu s výstupy z Národního rozvojového plánu ČR a z operačních programů ČR, využít Strategii udržitelného rozvoje Libereckého kraje jako jeden z podkladů pro aktualizaci základního dlouhodobého koncepčního dokumentu Libereckého kraje, kterým je Strategie rozvoje Libereckého kraje.
2. Následně po zpracování a schválení Strategie rozvoje Libereckého kraje aktualizovat pro plánovací období 2007-2013 základní střednědobý koncepční dokument Libereckého kraje, čímž je Program rozvoje Libereckého kraje.
3. V návaznosti na tyto základní strategické dokumenty připravovat během nového plánovacího období 2007-2013 každoročně akční plány a kontinuálně soubor rozvojových projektů, jejichž realizací za využití finančních nástrojů strukturální politiky Evropské unie a finančních nástrojů jednotlivých odvětvových politik České republiky, budou naplňovány stanovené priority a strategické cíle výše uvedených koncepčních dokumentů Libereckého kraje. Strukturální fondy, Kohezní fond Evropské unie a Finanční mechanismy EHP a Norska budou tvořit jeden zdroj a mimorozpočtové fondy a podpůrné programy příslušných ministerstev ČR či Libereckého kraje budou tvořit další zdroje financování.
4. Vytvořit management udržitelného rozvoje za účelem naplňování principů udržitelného rozvoje na území Libereckého kraje.
5. Zřídit poradní orgán udržitelného rozvoje Zastupitelstva Libereckého kraje za účelem sledování a vyhodnocování rozvoje kraje v souladu s principy udržitelného rozvoje.
6. Zajistit vzájemnou koordinaci všech strategických dokumentů Libereckého kraje, jejich horizontální a vertikální provázanost.
7. Ve spolupráci s oficiálními statistickými organizacemi a organizacemi autorizovanými ke sběru a vyhodnocování dat vytvořit a zavést monitorovací program na základě uvedených indikátorů udržitelného rozvoje.
8. Vypracovat Komunikační strategii Libereckého kraje a realizovat komunikační systémy posilující přenos informací a umožňující zapojování veřejnosti do rozhodovacích procesů samospráv Libereckého kraje.
9. Na úrovni obcí s rozšířenou působností v souvislosti se schválením nového stavebního zákona podpořit a iniciovat vznik Rad obcí pro udržitelný rozvoj, coby pomocných a poradních orgánů na místní úrovni.